

ЛАБИОВЕЛАРИ

Праиндоевропско *kʷ

§ PPP Условљени исходи пие. *kʷ

Пие. *kʷ > пгчр. *kʷ > мик. qV (тј. /kʷ/), грч. т, еол. п – под условом да се налази испред пие. *i, *e

= стинд. **с**, ав. **с**, стперс. **с**^a (тј. /c/), јерм. **k**^t, стфр. **k**, нфр. **k**, лат. **qu** – под истим условом, тј. да се налази испред пие. *i, *e, а дјејством ИИР. ПАЛАТАЛИЗАЦИЈЕ у староиндинском, авестијском и староперсијском.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. πέντε < пие. *penkʷe [penkʷe]

= стинд. *ráñsa*, млав. *rañsa*

грч. τέ < пие. *kʷe [kʷe]

= стинд. *ca*, ав. *cā*, стперс. *с*^a-a /cā/, стфр. *ke*, нфр. *ke*, лат. *-que*

грч. (ат.) τέτταρες, јон. τέσσαρες < пие. *kʷetur-es [kʷetur-es]

≈ стинд. *catvārah*, ав. *caθbārō* < пие. *kʷetuor-es [*kʷetuor-es]

грч. τί < пие. *kʷ-i-d [kʷ-i-d]

= стинд. *cit*, ав. *ciṭ*, лат. *quid*

хом. τίπτε < *kʷ-i-d+pe [kʷ-i-d+pe]

= лат. *quippe*

грч. τίσις < пие. *kʷi-ti-s [kʷi-ti-s]

= стинд. *°citiḥ*

Изнимке у грчком, услијед аналогије

грч. (хом.) 3sg ἔειπε (> εἶπε) << пие. *h₁e-ue-ukʷ-e-t [h₁e-ue-ukʷ-e-t] (> грч. *ἔεικε)

> пие. *h₁e-ue-uk-e-t [h₁e-ue-uk-e-t] (в. § CCC)

> грч. *ἔειке

= стинд. *ávocat*, став. *°vaocat*

– према хом. 1sg ἔειπον < пие. *h₁e-ue-ukʷ-o-m [h₁e-ue-ukʷ-o-m]

грч. (хом.) ἔπος << пие. *uekʷ-es-os [uekʷ-es-os] (> грч. *ἔτεος)

= стинд. *vácasah*

– према ἔπος < пие. *uekʷ-os-ø [uekʷ-os-ø]

грч. 3sg ἔλιπε << пие. *h₁e-likʷ-e-t [h₁e-likʷ-e-t] (> грч. *ἔλιπε)

= стинд. *áricat*, јерм. *elik*^t

– према 1sg ἔλιπον < пие. *h₁e-likʷ-o-m [h₁e-likʷ-o-m]

грч. 3sg ἔπεταῖ << пие. *sekʷ-e-toi (> грч. *ἔπεταῖ)

= стинд. *sácate*, ав. *hacaitē*
≈ лат. *sequitur* < грч. **seku-e-tor* [*seku-e-tor*]
– према 1sg *ἔπομαι* < пие. **seku-o-* [*seku-o-*]

Микенски примјери из коријена и основа

мик. *-qe /kue/* < пие. **kue*
= грч. *τε*, итд. (в. горе)

Дијалекатски примјери из коријена и основа

еол. *πέμπε* < пие. **penkue* [*penkue*]
= грч. *πέντε*, итд. (в. горе)
лезб. *πέσ(σ)υρες* < пие. **ketuor-es* [*ketuor-es*]
≈ ат. *τέτταρες* < пие. **ketur-es* [*ketur-es*], итд. (в. горе)

Пие. **ku* > **k* (ДЕЛАБИЈАЛИЗАЦИЈА ЛАБИОВЕЛАРА, в. §CCC) > пгчр. **k* > мик. *kV* (тј. /*k/*), грч. *κ* – под условом да се налази испред или иза пие. **u*
= стинд. *k*, ав. *k*, стперс. *k^V* (тј. /*k/*), јерм. *k'*, стфр. *k*, нфр. *k*, лат. *c* – под истим условом, тј. да се налази испред или иза пие. **u*.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. *βουκόλος* < пие. **g^uh₃-eu+k^uolH-o-s* [*g^uh₃-ou+k^uolH-o-s*]
> пие. **g^uh₃-eu+kolH-o-s* [*g^uh₃-ou+kolH-o-s*] (в. §CCC)

Микенски примјери из коријена и основа

мик. *qo-u-ko-ro /g^uoukolos/* < пие. **g^uh₃-eu+k^uolH-o-s* > грч. *βουκόλος*

Пие. **ku* > пгчр. **ku* > мик. *qV* (тј. /*ku/*), грч. *π* – под условом да се налази другдје
= стинд. *k*, ав. *k*, стперс. *k^V* (тј. /*k/*), јерм. *k'*, стфр. *k*, нфр. *k*, лат. *qu* – под истим условом, тј. да се налази другдје;
= лат. *c* – под истим и додатним условом, тј. да се налази другдје, и то испред лат. *o, u, C*.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. *ἥπαρ* < пие. **niēku-r-ø* [*niēku-r-ø*]

≈ стинд. $yákr̥-t$, став. $yākarā$, лат. $iecur$ < пие. $*Hiek̥-r-ø$ [$H̥iek̥-r-ø$]
грч. $\rho\omicron\iota\nu\acute{\eta}$ < пие. $*k̥oi-n-eh_2-ø$ [$k̥oi-n-eh_2-ø$]
> пие. $*k̥oi-n-ēh_2-ø$ [$k̥oi-n-āh_2-ø$] (в. §CCC)
= ав. $kaēnā$

Праиндоевропско $*g̥$

§PPP Условљени исходи пие. $*g̥$

Пие. $*g̥$ > пгчр. $*g̥$ > мик. qV (тј. / $g̥$ /), грч. δ – под условом да се налази испред пие. $*e$
= стинд. j , ав. j , стперс. j^V (тј. / j /), јерм. k , стфр. k , нфр. k – под истим условом, тј. да се налази испред пие. $*e$, а дјејством ИИР. ПАЛАТАЛИЗАЦИЈЕ у староиндијском, авестијском и староперсијском.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. $\delta\epsilon\lambda\phi\acute{\upsilon}\varsigma$ < пие. $*g̥elb^h-u-s$ [$g̥elb^h-u-s$]
≈ ав. $gərābuš-$ < пие. $*g̥|b^h-u-s-$ [$g̥|b^h-u-s-$]

Изнимке у грчком, услијед аналогије

грч. $\text{Ἑρεβ}\epsilon\omicron\varsigma$ << пие. $*h_1reg̥-es-os$ [$h_1reg̥-es-os$] (> грч. $*\text{Ἑρε}\delta\epsilon\omicron\varsigma$)
≈ стинд. $rājasah$ < пие. $*h_1reg̥-es-os$ [$h_1reg̥-es-os$] (§CCC)
– према грч. $\rho\omicron\mu$ sg $\text{Ἑρε}\beta\omicron\varsigma$ < пие. $*h_1reg̥-os-ø$ [$h_1reg̥-os-ø$]
грч. 3sg $\sigma\acute{\epsilon}\beta\epsilon\tau\alpha\acute{\iota}$ << пие. $*tieg̥-e-toi$ [$tieg̥-e-toi$] (> грч. $*\sigma\acute{\epsilon}\delta\epsilon\tau\alpha\acute{\iota}$)
= стинд. $tyājate$
– према грч. 1sg $\sigma\acute{\epsilon}\beta\omicron\mu\alpha\acute{\iota}$ < пие. $*tieg̥-o-$ [$tieg̥-o-$]

Пие. $*g̥$ > $*g$ (ДЕЛАБИЈАЛИЗАЦИЈА ЛАБИОВЕЛАРА, в. §CCC) > пгчр. $*g$ > мик. kV (тј. / g /),
грч. γ – под условом да се налази испред или иза пие. $*u$ или испред грч. u
= стинд. g , ав. g , стперс. g^a (тј. / g /), јерм. k , стфр. k , нфр. k , лат. g – под истим условом, тј. да се налази испред или иза пие. $*u$.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. $\gamma\upsilon\nu\acute{\eta}$ < пие. $*g̥on-eh_2-ø$ [$g̥on-eh_2-ø$]
> пие. $*g̥on-ēh_2-ø$ [$g̥on-āh_2-ø$] (в. §CCC)

Пие. $*g̥$ > пгчр. $*g̥$ > мик. qV (тј. / $g̥$ /), грч. β – под условом да се налази другдје

= стинд. **g**, ав. **g**, стперс. **g^a** (тј. /**g**/), јерм. **k**, стфр. **k**, нфр. **k**, лат. **v** – под истим условом, тј. да се налази другдје;

= лат. **g** – под истим и додатним условом, тј. да се налази другдје, и то испред лат. *o, u, C*, **gu** – под истим и додатним условом, тј. да се налази другдје, и то испред лат. *p*.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. βάλανος < пие. ***g^ulh₂-en-o-s** [**g^ulh₂-eŋ-o-s**]

> пие. ***g^ulh₂-an-o-s** [**g^ulh₂-aŋ-o-s**] (в. §CCC)

грч. (беот.) βανά < пие. ***g^un-eh₂-ø** [**g^uŋ-eh₂-ø**]

> пие. ***g^un-ēh₂-ø** [**g^uŋ-āh₂-ø**] (в. §CCC)

= стинд. **gnā**, ав. **gənā**

грч. βαρύς < пие. ***g^urh₂-u-s** [**g^ur_h2-u-s**]

= стинд. **gurúh**

грч. βατός < пие. ***g^um-t-o-s** [**g^um-t-o-s**]

= стинд. **gatah**, лат. **ventus**

грч. βίος < пие. ***g^uh₃-i-o-s** [**g^uh₃-i-o-s**]

> пие. ***g^ui-h₃-o-s** [**g^ui-h₃-o-s**] (в. §CCC)

грч. βουκόλος < пие. ***g^uh₃-eu+k^uolH-o-s** [**g^uh₃-ou+k^uolH-o-s**]

> пие. ***g^uh₃-eu+kolH-o-s** [**g^uh₃-ou+kolH-o-s**] (в. §CCC)

грч. βούς < пие. ***g^uēh₃-u-s** [**g^uēh₃-u-s**]

= стинд. **gāuh**, ав. **gāuš**

грч. 3sg ἔβη, хом. βῆ < пие. *(*h₁e-*)**g^ueh₂-t** [(*h₁e-*)**g^ueh₂-t**]

> пие. *(*h₁e-*)**g^uēh₂-t** [(*h₁e-*)**g^uāh₂-t**] (в. §CCC)

≈ дор. ἔβῶν < пие. **h₁e-***g^ueh₂-m** [*h₁e-***g^ueh₂-m**] (> грч. ἔβην)

= стинд. **ájāt* >> *ágāt*, став. **jāt* >> *gāt*

грч. ἑρέβος < пие. **h₁reg^u-os-ø* [*h₁reg^u-os-ø*]

= јерм. **erek**

= стинд. **rājah** < пие. **h₁reg^u-es-ø* [*h₁reg^u-es-ø*] (§CCC)

грч. σέβεταιῖ << пие. **tieg^u-e-toi* [*tieg^u-e-toi*] (> грч. *σέβεταιῖ)

= стинд. **tyájate**

Микенски примјери из коријена и основа

мик. **qo-u-ko-ro** /**g^uoukolos**/ < пие. ***g^uh₃-eu+k^uolH-o-s** > грч. βουκόλος

Праиндоевропско ***g^uh**

§PPP Условљени исход пие. ***g^uh**

Пие. ***g^{uh}** > пгчр. ***k^{uh}** > мик. **qV** (тј. /**k^{uh}**/), грч. **θ** – под условом да се налази испред пие. *е

= стинд. **h** ав. **j**, стперс. **j^v** (тј. /**j**/), јерм. **g**, стфр. **g**, нфр. **г** – под истим условом, тј. да се налази испред пие. *е, а дјејством ИИР. ПАЛАТАЛИЗАЦИЈЕ у староиндијском, авестијском и староперсијском.

= лат. **f** – под истим и додатним условом, тј. да се налази на почетку ријечи испред пие. *е, **v** – под истим и додатним условом, тј. да се налази у средини или на крају ријечи испред пие. *е.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. **θερμός** < пие. ***g^{uh}er-m-o-s** [**g^{uh}er-ṁ-o-s**]

= јерм. **ĵerm**

≈ стинд. **gharmáh**, ав. **garəṁō**, лат. **formus** < пие. ***g^{uh}or-m-o-s** [***g^{uh}or-ṁ-o-s**]

грч. **θέρως** < пие. ***g^{uh}er-os-ø** [**g^{uh}er-ø-s**]

≈ стинд. **háraḥ** < пие. ***g^{uh}er-os-ø** [**g^{uh}er-ø-s**]

Изнимке у грчком, услијед аналогije

грч. 3sg **νείθει** << пие. ***sneig^{uh}-e-ti** [**sṇeig^{uh}-e-ti**] (> грч. ***νειθει**)

= лат. **nīvit**

– према 3pl **νείφουσι** < пие. ***sneig^{uh}-o-nti** [**sṇeig^{uh}-o-nti**]

Пие. ***g^{uh}** > ***g^h** (ДЕЛАБИЈАЛИЗАЦИЈА ЛАБИОВЕЛАРА, в. §CCC) > пгчр. ***k^h** > мик. **kV** (тј. /**k^h**/), грч. **χ** – под условом да се налази испред или иза пие. *u

= стинд. **gh**, ав. **g**, стперс. **g^v** (тј. /**g**/), јерм. **g**, стфр. **g**, нфр. **г** – под истим условом, тј. да се налази испред или иза пие. *u;

= лат. **h** – под истим и додатним условом, тј. да се налази испред или иза пие. *u на почетку ријечи или у интервокалској позицији, **g** – под истим и додатним условом, тј. условом да се налази испред или иза пие. *u другдје, у средини или на крају ријечи.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. **ἐλαχύς** < пие. ***h₁lng^{uh}-u-s** [**h₁lŋg^{uh}-u-s**]

≈ стинд. **laghúḥ** / **raghúḥ** < пие. ***h₁lng^{uh}-u-s** [**h₁lŋg^{uh}-u-s**] (§CCC)

Пие. ***g^{uh}** > пгчр. ***k^{uh}** > мик. **qV** /**k^{uh}**/, грч. **φ** – под условом да се налази другдје

- = стинд. **gh**, ав. **g**, стперс. **g^V** (тј. /g/), јерм. **g**, стфр. **g**, нфр. **г**, лат. **v** – под истим условом, тј. да се налази другдје;
- = млав. **у** – под истим и додатним условом, тј. да се налази другдје, и то унутар ријечи, **џ** – под истим и додатним условом, тј. да се налази другдје, и то интервокалској позицији;
- = јерм. **ј** – под иситм и додатним условом, тј. да се налази другдје и то испред пие. *e, *ē, *i, дјејством ЈЕРМ. ПАЛАТАЛИЗАЦИЈЕ;
- = лат. **f** – под истим и додатним условом, тј. да се налази другдје, и то почетку ријечи, **g** – под истим и додатним условом, тј. да се налази испред лат. *и, о, С*, **gu** – под истим и додатним условом, тј. да се налази иза лат. *п*.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. **νίφᾱ** < пие. *snig^{uh}-m [snig^{uh}-m]

= лат. *nivem*

грч. **ὄφις** < пие. *h₃eg^{uh}-i-s [h₃eg^{uh}-i-s]

= стинд. *áhiḥ*, млав. *ažiš*

§PPP Додатно услвљени исход пие. *g^{uh}

Пие. *g^{uh} > грч. **т** – под условом да се налази испред пие. *e и пие. *C^h у сљедећем слогу, дјејством тзв. GRASSMANN-ОВОГ ЗАКОНА

= стинд. **ј**, ав. **ј**, стперс. **j^V** (тј. /j/), јерм. **g**, стфр. **g**, нфр. **г** – под истим условима, тј. да се налази испред пие. *e и пие. *C^h у сљедећем слогу, такође дјејством GRASSMANN-ОВОГ ЗАКОНА и ИИР. ПАЛАТАЛИЗАЦИЈЕ у староиндијском, авестијском и староперсијском;

= лат. **f** – под истим и додатним условима, тј. да се налази на почетку ријечи испред пие. *e и *C^h у сљедећем слогу, **v** – под истим и додатним условом, тј. да се налази у средини или на крају ријечи испред пие. *e и *C^h у сљедећем слогу.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. (хом.) **πέφνε** << пие. *g^{uh}e-g^{uh}n-e-t [g^{uh}e-g^{uh}n-e-t] (> грч. ***τέφνε**)

= млав. *jaṇaṭ*